

Corydalis claviculata (L.) DC. als winterannuel

door

H. GRIFFIOEN (Bussum)

Corydalis claviculata heeft een areaal dat zich beperkt tot het uiterste westen van Europa, van Noord-Portugal tot de zuid-westelijke rand van Skandinavië en is dus gebonden aan het zachte oceanische klimaat van de kustlanden. De plant is een differentiërende soort van het Querceto-Betuletum en komt in ons land hoofdzakelijk voor in het Drentse en Gelderse district. Zij is bekend als zomerannuel waarvan de vegetatieperiode duurt van ongeveer april/mei tot oktober. Opgaven over het voorkomen als winterannuel waren tot dusver niet aanwezig.

In maart 1967 vond ik op terreintjes langs de Noord Crailoseweg en Oud Bussumerweg (gem. Huizen) een flink aantal goed ontwikkelde en ook reeds bloeiende exemplaren van *C. claviculata*. Aanvankelijk ging ik van de veronderstelling uit, dat door de gemiddeld bijzonder hoge februari- en maarttemperatuur van dat jaar, de planten zo vroeg konden ontkiemen en uitgroeien (GRIFFIOEN, 1967). In juli waren deze planten volledig afgestorven. Begin december 1967 vond ik op genoemde terreintjes enige bloeiende exemplaren, voorts tientallen planten in rozetvorm zonder ranken en ook meer uitgegroeide planten waarin bloemtrosjes zichtbaar waren. Deze planten zijn in de nazomer en herfst ontkiemd. Eind januari 1968 zijn, ondanks vorstperiodes in december en januari, nog veel exemplaren in goede conditie, waarschijnlijk door de beschermende sneeuwlaag die gedurende de vorst de planten bedekte. Ten aanzien van de planten die in maart 1967 aanwezig waren, ben ik er thans van overtuigd dat de zaden gekiemd zijn in de nazomer en herfst van 1966.

C. claviculata groeit hier op plaatsen waar deels in 1966 en deels in 1967 de boomgroei is uitgedund. De boomlaag bestaat voornamelijk uit *Robinia pseudo-acacia* en *Acer pseudoplatanus*. De bodem is over grote delen bedekt met *Hedera helix*. Half december, toen ik voor het Rijksherbarium materiaal van *C. claviculata* verzamelde, kwamen voorts voor fraaie wortelrozetten en/of groene delen van *Stellaria holostea*, *Moehringia trinervia*, *Chelidonium majus*, *Geranium robertianum*, *Anthriscus sylvestris*, *Aegopodium podagraria* en *Glechoma hederacea*. *Geranium robertianum* was eind januari het meest door de vorst aangetast. Uiteraard blijft ik de ontwikkeling van *C. claviculata* hier regelmatig volgen. De groeiplaatsen zijn echter door recreatie e.d. uiterst labiel. Ook verdwijnen dikwijls planten, die uitsluitend wortelen in de rulle, losse strooisellaag, doordat voedselzoekende merels de planten lostrekken.

Naast het voorkomen als zomerannuel (HEIMANS, 1965) is het dus mogelijk deze mooie tere plant als een facultatieve winterannuel aan te treffen, speciaal in zachte winters. De vegetatieperiode kan dan duren van ongeveer september tot juni.

Literatuur

GRIFFIOEN, H., 1967. Vroege bloei. De Levende Natuur 70, p. 144.

HEIMANS, J., 1965. Convergence. De Levende Natuur 68, p. 121—127.

Summary: *Corydalis claviculata* (L.) DC. as a winter-annual

Corydalis claviculata (L.) DC., commonly known as a summer-annual, can also appear as a facultative winter-annual, especially in mild winters.